



Kollegion työelämäilta 17.9.2014

Paikka: Välimerenkatu 9 B, Jätkäsaari, Helsinki

Aika: Klo 18.30–23.00

Osallistujat: 15 osallistujaa, joista kaksi keskustelua alustaneita professoreita

Tilaisuus aloitettiin siemaimella pikarillinen kuohuvaa Kollegion puheenjohtaja Tommi Majasen toivottaessa vieraat tervetulleeksi yhdistyksen ensimmäiseen työelämäiltamaan. Lyhyen laskevan auringon kajossa käydyn esittelykierroksen jälkeen oli aika siirtyä sisätiloihin nauttimaan pöydän antimista. Tämän jälkeen oli professori Tapio Määtän esityksen vuoro. Professori Määttä kävi läpi tutkimuksia Itä-Suomen yliopiston ja tämän edeltäjän Joensuun yliopiston oikeustieteiden laitokselta valmistuneiden työllistymistä koskevia selvityksiä, kertoi opintojen kehittämistyöstä ja kuunteli osallistujien ajatuksia esille nousseista asioista.

Opintojen sisällön kehittäminen on ollut oikeustieteiden laitoksen agendalla aina, mutta uusi tutkinnonanto-oikeus on tarkoittanut ponnistelujen lisäämistä entisestään. Delfoi-tutkimuksen ja muun kehitystyön perusteella uuden tutkinnon kantaviksi teemoiksi ovat valikoituneet tiedon kumuloituminen, oikeuden yleistieteet ja oikeudellinen argumentaatio. OTM-tutkintoa suorittavien opintoihin kuuluu muita oikeustieteellisiä opinahjoja runsaammin seminaarimuotoista opiskelua ja kirjoitustaidon harjoittelua. Kirjoitustaidon merkitystä korostettiin työelämäiltaan osallistuneidenkin keskuudessa. Heidän mukaansa työelämässä on osattava kirjoittaa nopeasti ja hyvin. Monet kokivat, että oikeustieteiden opinnot eivät ole valmentaneet riittävästi kirjoitustaitoa. Toiset taas kiittelivät oikeustieteellisen kirjoittamisen täsmällisyyttä: ytimekäs ja tarkka teksti on kysyttyä erilaisissa työtehtävissä. Opintojen osaksi penättiin myös lisää ryhmätyöskentelyä, sillä tiimityöskentelytaidot ovat yhä tärkeämpiä työpaikoilla.

HTM-tutkinnon kehittäminen työelämän vaatimuksia paremmin vastaavaksi oli eräs keskustelua herättäneistä puheenaiheista. Laitoksella on tähän liittyen harkittu muun muassa profiloitumisen vahvistamista: esimerkiksi siviilioikeuden pääaineopiskelija voisi erikoistua entistä vahvemmin vaikkapa julkisiin hankintoihin ja saada tästä jonkinlaisen merkinnän. Profiloitumisen vahvistaminen herätti sekä kannatusta että vastustusta. Toisaalta tuotiin esiin harrastuneisuuden merkitys työllistymisessä, toisaalta painotettiin opintojen laaja-alaisuutta ja

monipuolisen osaamisen tarjoamia mahdollisuuksia. Kaikki olivat kuitenkin sitä mieltä, että hyvistä toisiaan tukevista, tarvittaessa poikkitieteellisistä aineyhdistelmistä voitaisiin antaa esimerkkejä jo opintojen alkuvaiheessa.

Korkeakouluharjoittelun merkitystä tutkinnon tunnetuksi tekemisessä ja työllistymisessä korostettiin useamman osallistujan toimesta. Suurin osa koki harjoittelun hyödylliseksi ja oli päässyt tekemään omaa osaamista vastaavaa työtä. Eräs harjoittelun suorittanut manaili oman harjoittelunsa työtehtävien rutiininomaisuutta. Tällöin nousi esille ajatus, että oikeustieteiden laitos voisi valvoa harjoittelupaikkojen laatua, jotta harjoittelut olisivat mahdollisimman hyvin koulutusta vastaavia ja motivoivia. Harjoitteluun liittyen mainittiin myös tutkimusavustajien toimet, joita laitos tarjoaa toisinaan opiskelijoille. Eräs osallistuja vaati läpinäkyvyyttä paikkojen täyttämiseen siten, että ne olisivat yleisesti haettavissa. Tähän professori Määttä totesi, että professorit valitsevat avustajansa pääsääntöisesti opiskelijoiden mielenkiinnonkohteiden perusteella. Myös opinnäytetyöt mainittiin mahdollisuutena näyttää omaa osaamista, jos työpaikkaa ei löydy: jonkin organisaation toimintaa hyödyttävän opinnäytetyön tekeminen voi poikia myöhemmin työmahdollisuuksia organisaatiossa tai muualla.

Professori Määttän esittelemät tutkimukset Joensuun oikeustieteiden laitokselta valmistuneiden työllistymisestä herättivät paljon keskustelua tilaisuuteen osallistuneiden keskuudessa. Erityisesti virkakelpoisuusvaatimukset kiinnostivat osallistujia. Monelle osallistujista oli tullut työelämässä vastaan tilanteita, joissa oikeudellista osaamista vaativien tehtävien täytössä oli suosittu OTM-tutkinnon omaavaa henkilöä.. Määttä muistutti, että OTM-tutkinnon vaatimisen kelpoisuutena virkaan tulisi perustua lainsäädäntöön.

Professori Tomi Voutilainen, oikeustieteiden laitoksen alumni itsekin, toi omassa puheenvuorossaan ilmi huolestuttavan kehityskulun: eräs ministeriö on muuttanut lainsäädäntöneuvoksien kelpoisuusvaatimuksia siten, että virkoihin vaaditaan OTM-tutkinto, vaikka samoihin tehtäviin on aiemmin riittänyt soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Professori Voutilaisen mielestä OTM-tutkinnon tulisi olla vaatimuksena lähinnä vain asianajajan toimeen ja tuomarin virkaan. Esimerkiksi tiettyjen lainvalmisteluvirkojen jyvittämisessä yleisjuristeille ei ole hänen mielestään järkeä. Professori Voutilainen muistutti, että HTM-tutkinto on hyvä ponnahduslauta työelämään, jos muut edellytykset ovat kunnossa.

Osallistujat esittivät toiveen, että Kollegio puuttuisi Joensuun oikeustieteilijöitä koskettaviin työelämän epäkohtiin, kuten virkakelpoisuusvaatimuksiin ja niiden muuttamiseen. Kollegiolaiset päättivätkin kartoittaa mahdollisuuksia tällaiseen toimintaan. Yhtenä luonnollisena edunvalvonnan kanavana mainittiin ammattiliitto, jonka kautta alumniensa asemaa voitaisiin ajaa. Toisaalta tuotiin esille myös se, että ammattiliitolla ei ole välttämättä resursseja puuttua juuri Joensuun oikeustieteilijöitä koskettaviin kysymyksiin. Virkakelpoisuusvaatimusten muuttamiseen puuttuminen on kuitenkin kaikkien korkeakoulutettujen etu – tietysti lukuun ottamatta heitä, joiden suorittama tutkinto on kelpoisuusvaatimuksena virkaan.

Kaiken kaikkiaan tilaisuus oli erittäin onnistunut. Työelämäiltamaan oli saapunut paikalle kiitettävästi osallistujia. Professorien esitykset sekä puheenvuorot herättivät keskustelua. Vieraat vaikuttivat viihtyvän tilaisuudessa ja tunnelma oli rentoutunut. Kollegio saikin tapahtumassa uusia ideoita yhdistyksen toiminnan kehittämiseen. Toivottavasti vastaavanlaiset tilaisuudet kiinnostavat vastaisuudessakin.

– Muistion on laatinut Alumniyhdistys Kollegio ry:n hallitus